

EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS
COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME

ЧЕТВРТО ОДЕЉЕЊЕ

ПРЕДМЕТ ДРАГАН ПЕТРОВИЋ против СРБИЈЕ

(Представка бр. 75229/10)

ПРЕСУДА

Члан 8 • Поштовање приватног живота • Узимање ДНК узорка из плувачке подносиоца представке током прелиминарне истраге • Пристанак подносиоца представке исходован под претњом употребе силе • Није предвиђено законом • Без позивања ни на једну посебну законску одредбу у налогу којим се полиција овлашћује да узме ДНК узорак • Нема посебне одредбе у закону у погледу узимања ДНК узорка • Постојала је потреба за чвршћом регулацијом исказаном у детаљнијим одредбама као што је то учињено у скоријем закону • Поштовање дома • Претрес куће подносиоца представке на основу адекватних и довољних разлога и праћена делотворним заштитним мерама

СТРАЗБУР

14. април 2020. године

Ова пресуда ће постати правноснажна у околностима утврђеним у члану 44. став 2. Конвенције. Она може бити предмет редакцијских измена.

У предмету Драган Петровић против Србије,

Европски суд за људска права (Четврто одељење), на заседању Већа у саставу:

Jon Fridrik Kjølbrot, *председник,*

Faris Vehabović,

Iulia Antoanella Motoc,

Branko Lubarda,

Carlo Ranzoni,

Stéphanie Mourou-Vikström,

Jolien Schukking, *судије,*

и Andrea Tamietti, *секретар одељења,*

Имајући у виду:

представку против Србије поднету Суду према члану 34. Конвенције за заштиту људских права и основних слобода (у даљем тексту: „Конвенција“) од стране држављанина Србије, г. Драгана Петровића (у даљем тексту: „Подносилац представке“), дана 6. децембра 2010. године.

одлуку да се о представци обавести Влада Републике Србије (у даљем тексту: „Влада“);

Запажања страна у спору;

После већања на затвореној седници 28. јануара и 3. марта 2020. године,

Доноси следећу пресуду, која је усвојена на потоњи датум:

УВОД

Представка, поднета на основу члана 8. Конвенције, односи се на претрес стана подносиоца представке и узимање ДНК узорка од њега, при чему су обе радње обављене у кривично-правном контексту.

ЧИЊЕНИЦЕ

1. Подносилац представке је рођен 1985. године и живи у Суботици. Подносиоца представке је заступао г. В. Јухас Ђурић, адвокат из Суботице.

2. Владу је заступао њен претходни заступник, гђа В. Родић.

3. Чињенице предмета, онако како су их доставиле стране, се могу сумирати на следећи начин.

А. Прелиминарна кривична истрага

4. Дана 16. јула 2008. године, извесни г. А. је обавестио Полицијску управу у Суботици да је од извесне гђе Б. начуо да су она и подносилац представке учествовали у злочину који је укључивао тешко батинање старијег мушкарца, г. Ц, чија је смрт могућа последица наведеног чина.

5. Дана 22. јула 2008. године, Полицијска управа у Суботици је преко Окружног јавног тужилаштва у Суботици обавестила истражног судију Окружног суда у Суботици да има сазнања која указују на то да су подносилац представке и гђа Б. можда учествовали у убиству г. Ц. Стога је Полицијска управа у Суботици предложила да се изврши претрес станова у којима су подносилац представке и гђа Б. живели, са циљем да се пронађу: (i) „предмети узети“ након убиства, а нарочито црна кожна јакна; и (ii) њихове ципеле, како би исте биле упоређене са отисцима ципела пронађеним на месту злочина.

6. Истога дана, али посебним одвојеним поднеском, Полицијска управа у Суботици је обавестила Окружно јавно тужилаштво да су, према њиховим сазнањима, подносилац представке и гђа Б. можда учествовали у убиству г. Ц. Стога је тражила од Окружног јавног тужилаштва да званично затражи од истражног судије да наложи узимање ДНК узорака од стране наводних починилаца зарад упоређивања тих узорака са биолошким траговима који су пронађени на месту злочина.

7. Дана 29. јула 2008. године, позивајући се на члан 239. Законика о кривичном поступку (види став 27 доле), Окружно јавно тужилаштво је затражило од истражног судије да наложи претрес станова у којима су подносилац представке и гђа Б. живели, као и да се узму узорци њихове ДНК, заједно са ДНК узорком извесног г. Д. Разлог је био да се разјасне релевантне околности у вези са убиством г. Ц. Међутим, ниједан осумњичени није званично идентификован по имену у захтеву Окружног јавног тужилаштва.

8. Дана 29. јула 2008. године истражни судија је наредио претрес стана у којем је подносилац представке живео. У налогу је наведено да је исти издат на захтев службеника Полицијске управе у Суботици који су тврдили да ће претрес „вероватно“ резултирати запленом доказа релевантних за истрагу убиства г. Ц. Истражни судија је прихватио ово образложење и прецизирао да се при претресу треба фокусирати на „предмете узете“ након убиства, а нарочито на „црну кожну јакну“, као и на „ципеле и друге предмете“ који би могли бити повезани са предметним злочиним. У налогу је наведено да су приликом вршења претреса полицијски службеници морали да се придржавају одговарајуће одредбе Законика о кривичном поступку. На крају,

посебном одлуком дотеном истог дана и навођењем истих разлога, истражни судија је наложио да се такође изврши претрес стана у којем је живела гђа Б.

9. Истога дана, али посебном одлуком, истражни судија је наложио узимање узорка пљувачке од подносиоца представке за потребе ДНК анализе. Судија је овластио полицију да узме наведени узорак, или да алтернативно узме узорак крви од подносиоца представке, и силом уколико се подносилац представке буде опирао, уз помоћ медицинских радника. У образложењу овог налога, наведено је да је ДНК тест неопходан како би се упоредили ДНК подаци пронађени на месту злочина, тј. убиства г. Ц., са ДНК профилем подносиоца представке. Исти налог, у односу на исто кривично дело и из истих разлога, требало је применити и на г. Д.

10. Подносилац представке је дана 30. јула 2008. године, у присуству свог адвоката, пристао да да узорак своје пљувачке полицијским службеницима. Чини се, међутим, да полиција никада није сачинила службени записник о томе како је извршено ово наређење.

11. Истога дана, полицијски службеници су такође претресли стан у којем је подносилац представке живео и запленили два пиштоља заједно са нешто муниције. Полиција је у том погледу издала потврду која је садржавала датум претреса и потпис једног од полицијских службеника који је обављао претрес, али иста није садржала ни потпуни нити у потпуности читљив број предмета. Адвокат подносиоца представке је такође потписао наведени документ, али је сâм подносилац представке то одбио да учини.

12. Том приликом, полиција је припремила службени записник о претресу и заплени. Овим документом, који је датиран и потписан од стране једног сведока, једног од два полицијска службеника који су учествовали у претресу, службеног записничара и адвоката подносиоца представке, али опет не и од сâмог подносиоца представке, констатовано је да је подносилац представке негирао да зна било шта о пиштољима пронађеним у стану у којем је живео и да је његов адвокат даље уложио приговор да је сâм налог за претрес био нејасан. Власница стана који је подвргнут претресу, особа која је вероватно у сродству са подносиоцем представке, поменута је у записнику као присутна, али записник није садржавао њен потпис.

13. Дан 13. августа 2008. године, Полицијска управа у Суботици је обавестила истражног судију да је одлучила да поднесе кривичну пријаву против подносиоца представке због илегалног поседовања оружја.

14. Дана 11. септембра 2008. године, истражни судија је обавестио Окружно јавно тужилаштво да у извештају од 28. августа 2008. године форензички вештаци нису нашли подударање између ДНК узорка подносиоца представке и биолошких трагова пронађених на месту злочина.

В. Поступак пред Уставним судом

15. Подносилац представке је 4. августа 2008. године поднео уставну жалбу пред Уставним судом тврдећи, између осталог, да је дошло до повреде његовог права на поштовање његовог дома и приватног живота. При томе се подносилац представке, између осталог, позивао и на члан 8. Конвенције и чланове 25. и 40. Устава Републике Србије (види ставове 20 и 21 доле).

16. Дана 14. октобра 2010. године, Уставни суд је одбио уставну жалбу подносиоца представке у погледу основаности, разматрајући његову жалбу која се односи на претрес на основу члана 40. Устава Републике Србије и његову жалбу која се односи на узимање ДНК на основу члана 25. Устава. Конкретно, суд је изјавио да су истражни судија и полиција поступили у складу са законом. Вероватноћа да ће бити откривени релевантни докази је оправдавала претрес и узимање ДНК узорка од подносиоца представке. Штавише, иако је констатовао да је током претреса био присутан само један сведок, Уставни суд је утврдио да су разлози које је дао истражни судија у оба случаја били адекватни, те да је налог за претрес био довољно прецизан. На крају, суд је истакао да је подносилац представке дао свој ДНК узорак по својој слободној вољи (види став 10 горе), али без позивања на члан 131. Закона о кривичном поступку (види став 26 доле).

17. Одлука Уставног суда је уручена подносиоцу представке 2. децембра 2010. године.

РЕЛЕВАНТНИ ПРАВНИ ОКВИР

А. Устав Републике Србије (објављен у „Службеном гласнику Републике Србије“ – СГ РС – бр. 98/06)

18. Члан 16, став 2, између осталог, предвиђа да су „потврђени међународни уговори саставни део правног поретка Републике Србије“ и да се „непосредно примењују“.

19. Члан 18., између осталог, предвиђа да се „Уставом јемчи ... непосредна примена људских и мањинских права зајемчена општеприхваћеним правилима међународног права, потврђеним

међународним уговорима“. Даље предвиђа да се „одредбе о људским и мањинским правима тумаче ... сагласно важећим међународним стандардима људских и мањинских права, као и пракси међународних институција које надзиру њихово спровођење.“.

20. Члан 25 предвиђа да је „физички и психички интегритет неповредив“, као и да „нико не може бити изложен мучењу, нечовечном или понижавајућем поступању или кажњавању, нити подвргнут медицинским или научним огледима без свог слободно датог пристанка“.

21. Члан 40., између осталог, предвиђа да је стан особе неповредив. Нико не може без писмене одлуке суда ући у туђи стан или друге просторије против воље њиховог држаоца, нити у њима вршити претрес. Држалац стана и друге просторије има право да сам или преко свога заступника и уз још два пунолетна сведока присуствује претресању. Без одлуке суда, улазак у туђи стан или друге просторије, изузетно и претресање без присуства сведока, дозвољени су ако је то неопходно ради непосредног лишења слободе учиниоца кривичног дела или отклањања непосредне и озбиљне опасности за људе или имовину, на начин предвиђен законом.

22. Члан 170. предвиђа да се „уставна жалба може изјавити против појединачних аката или радњи државних органа или организација којима су поверена јавна овлашћења, а којима се повређују или ускраћују људска или мањинска права и слободе зајемчене Уставом, ако су исцрпљена или нису предвиђена друга правна средства за њихову заштиту.“

В. Законик о кривичном поступку из 2001. године (објављен у „Службеном листу Савезне Републике Југославије“ – СЛ СРЈ – бр. 70/01, измене и допуне објављене у „СЛ СРЈ“ бр. 68/02 и „СГ РС“ бр. 58/04, 85/05, 115/05 и 49/07)

23. Чланом 77. став 1. је предвиђено, између осталог, да се претрес стана и осталих просторија окривљеног или других лица може предузети ако је „вероватно“ да ће ова мера резултирати откривањем „трагова кривичног дела“ о коме је реч, или запленом доказа „вађних“ за кривичну истрагу.

24. Чланом 78. ставови 1. и 2. је предвиђено, између осталог, да се претрес може наложити само образложеном наредбом коју је издао суд. Лице на које се односи наредба је такође имало право на присуство свог адвоката, тј. браниоца. Налог за претрес се предаје пре почетка претресања лицу у чијим ће се просторијама претресање извршити. Пре

претресања, позваће се лице на које се односи наредба о претресању да добровољно преда предмете наведене у налогу за претрес.

25. Члан 79. ставови 1, 3, 7. и 8, између осталог, предвиђају да „држалац“ предметних просторија буде „позван да присуствује претресању“, док би сâм претрес требало да буде извршен у присуству два пунолетна сведока. Пре „почетка претресања, сведоци ће се упозорити да пазе на ток претресања“ и обавестити „да имају право“ да уложе своје приговоре на званични записник уколико сматрају да садржина записника није тачна. Претресање стана треба „спровести обазриво, уз поштовање достојанства личности и права на интимност, и без непотребног ремећења кућног реда“. Записник о претресу требају потписати лице код кога се спроводи претресање и сва друга лица чије је присуство обавезно. Само они предмети и исправе који су у вези са сврхом претресања се могу одузети. Исти би требали бити унесени у званични записник претреса и тачно назначени. Коначно, исте информације би требале бити укључене у посебну потврду која ће се одмах издати лицу коме су дотични предмети и/или исправе одузете.

26. Члан 131. ставови 2. и 3, између осталог, предвиђа да суд може наложити да се од било ког лица може узети узорак крви, или се могу предузети „друге медицинске радње“, уколико се то сматра медицински неопходним како би се утврдиле чињенице „важне“ за кривичну истрагу. Такве радње се могу предузимати присилно, где је то неопходно, под условом да то не представља било какав ризик по здравље дотичне особе.

27. Члан 239. предвиђа да, када је починилац кривичног дела непознат, јавни тужилац има право да захтева од истражног судије да предузме посебне мере усмерене на утврђивање идентитета таквог лица пре него што донесе одлуку о томе да ли треба тражити покретање формалне судске истраге. Званичну евиденцију о спровођењу било какве такве мере треба проследити надлежном јавном тужиоцу.

28. Овај Законик је накнадно измењен 2009. и 2010. године.

С. Законик о кривичном поступку из 2011, године (објављен у „СГ РС“ бр. 72/11, измене и допуне објављене у „СГ РС“ бр. 101/11, 121/12, 32/13, 45/13, 55/14 и 35/19)

29. Овим Закоником је престао да важи и замењен је Законик о кривичном поступку из 2001. године у јануару 2012. године или октобру 2013. године, у зависности од врсте кривичног поступка о коме је реч.

30. Члан 140, ставови 1, 3. и 4. новог законика предвиђа, између осталог, да се „у циљу утврђивања чињеница у поступку ... букални брис ...“ може узети од осумњиченог чак и без његовог пристанка. Зарад

„отклањања сумње о повезаности са кривичним делом“, букални брис се може узети и „од оштећеног или другог лица затеченог на месту кривичног дела“, чак и без њиховог пристанка. Горе наведене процедуралне кораке мора спровести стручно лице, по наредби издатој од стране јавног тужиоца или суда.

31. Члан 141, ставови 1. и 2, између осталог, предвиђају да се „узимање узорака биолошког порекла“ не може предузети уколико би тиме „наступила каква штета по здравље“ дотичне особе.

32. Члан 142, став 1., између осталог, предвиђа да „ако је потребно ради откривања учиниоца кривичног дела или утврђивања других чињеница у поступку“, јавни тужилац или суд могу наредити узимање узорака у сврху „форензичко-генетичке анализе“: (i) са места кривичног дела или другог места на коме су пронађени трагови кривичног дела; (ii) од окривљеног и оштећеног, а под условима предвиђеним у члану 141. (види став 31 горе); и (iii) од других лица ако постоји једна или више карактеристика која их доводи у везу са предметним кривичним делом.

D. Законодавство о заштити личних података

33. Парламент Савезне Републике Југославије је 1998. године усвојио Закон о заштити података о личности (објављен у „СЛ СРЈ“ бр. 24/98, са изменама и допунама објављеним у „СЛ СРЈ“ бр. 26/98).

34. Скупштина Србије је у 2008. години усвојила нови закон који је такође назван Закон о заштити података о личности (објављен у „СГ РС“ бр. 97/08, са изменама и допунама објављеним у „СГ РС“ бр. 104/09, 68/12 и 107/12). Овим законом је повучен и замењен Закон из 1998. године.

35. Оба ова Закона су регулисала разна питања у погледу заштите личних података, укључујући чување, употребу, обраду и брисање личних података. Њима је такође предвиђено да административни и судски механизам буде доступан лицима која мисле да су им права прекршена.

36. Сам Закон из 2008. године је повучен и замењен другим законом донетим у 2018. години.

ПРАВО

I. НАВОДНА ПОВРЕДА ЧЛАНА 8. КОНВЕНЦИЈЕ

37. Подносилац представке се жалио да је претрес његовог пребивалишта извршен уз кршење његовог права на поштовање његовог „дома“ и „приватног живота“, које је загарантовано чланом 8. Конвенције. Подносилац представке се даље жалио да је узимањем

ДНК узорка такође прекршено његово право на поштовање његовог „приватног живота“ у смислу исте одредбе.

38. Члан 8. Конвенције гласи:

„1. Свако има право на поштовање свог приватног и породичног живота, дома и преписке.

2. Јавне власти неће се мешати у вршење овог права сем ако то није у складу са законом и неопходно у демократском друштву у интересу националне безбедности, јавне безбедности или економске добробити земље, ради спречавања нереда или криминала, заштите здравља или морала, или ради заштите права и слобода других.“

А. Допуштеност

1. Запажања страна у спору

(а) Влада

39. Влада је истакла да је Уставни суд, у својој одлуци од 14. октобра 2010. године, размотрио притужбу подносиоца представке у погледу узимања ДНК узорка у складу са чланом 25. Устава, одредбом која се тиче забране мучења и нечовечног или понижавајућег поступања (види став 20 горе). У тим веома специфичним околностима, уставна жалба не може се сматрати делотворним домаћим правним леком у погледу притужбе подносиоца представке која се односи на његов „приватни живот“. Конкретно, Уставни суд је могао да испитује само наводне „повреде права загарантованих Уставом“. Према мишљењу Владе, овај део представке је поднесен ван рока, односно више од шест месеци након спорног узимања ДНК узорка од подносиоца представке 30. јула 2008. године (види став 10 горе).

40. Поред тога, или алтернативно, а опет само у вези са притужбом везаном за узимање ДНК узорка, Влада је тврдила да је подносилац представке требало да искористи делотворне домаће правне лекове предвиђене одговарајућим националним законодавством о заштити података (види ставове 33-35 горе). Међутим, пошто он то није учинио, требало би да његова представка буде одбачена услед неисцрпљивања.

(b) Подносилац представке

41. Подносилац представке је тврдио да је члан 8. Конвенције директно примењив у правном систему Републике Србије, на основу члана 18. Устава (види став 19 горе). Према томе, његову жалбу везану за узимање ДНК узорка је могао и требао размотрити Уставни суд, како према члану 8. Конвенције тако и према члану 25. Устава (види став 20

горе). У сваком случају, Уставни суд је испитао основаност његове жалбе и одбио је из суштинских разлога наведених у ставу 16 горе. У тим околностима, уставна жалба је очигледно била правни лек који је за подносиоца представке био одговарајућ за исходовање, јер је у начелу могао да понуди одговарајућу правну заштиту, иако у његовом конкретном случају то није постигао. Коначно, сама представка је поднета Суду у року од шест месеци од дана када је подносилац представке примио обавештење о одлуци Уставног суда у његовом случају (види став 17 горе).

42. Подносилац представке је даље тврдио да ниједан могући правни лек, заснован на релевантном законодавству о заштити података (види ставове 33-35 горе), не би био делотворан. Потребно је нагласити да се овај случај односио на узимање ДНК узорка од подносиоца представке у кривично-правном контексту, а не у сврху „прибављања информација“ о његовом ДНК узорку или његовом „уништењу“. Штавише, и у сваком случају, основни судови, према српском праву, не би могли да закључе да је одлука кривичног суда противзаконита нити да се истом врши повреда Конвенције. Међутим, Уставни суд је то могао да учини, и управо је из тог разлога подносилац представке и поднео уставну жалбу.

2. Оцена Суда

(а) Општа начела

43. Суд понавља да правило о исцрпљивању домаћих правних лекова из члана 35. Конвенције обавезује оне који настоје да покрену поступак против државе пред Судом да прво искористе правне лекове које пружа национални правни систем. Сходно томе, државе су ослобођене одговарања пред међународним телом за своје поступке пре него што добију прилику да ствари исправе у сопственом правном систему (види *Вучковић и други против Србије* (прелиминарни приговор) [ВВ], бр. 17153/11 и 29 других, став 70, од 25. марта 2014. године).

44. Када је реч о правним системима који пружају уставну заштиту основних људских права и слобода, попут оног у Србији, оштећени појединац је обавезан да провери обим те заштите (видети, између осталог, *Винчић и други против Србије*, бр. 44698/06 и 30 других, став 51, од 1. децембра 2009. године).

45. Неуспех подносиоца представке да искористи расположиви домаћи правни лек или да га правилно искористи (тј. подношењем жалбе бар прећутно и у складу са формалним захтевима и временским роковима утврђеним у домаћем праву) за исход ће имати

проглашавање представке неприхватљивом пред овим Судом (види *Gäfgen против Немачке* [ВВ], бр. 22978/05, став 142, ЕСЉП 2010; види такође *Вучковић*, горе цитиран, став 72).

46. Суд је, међутим, често наглашавао потребу да се то правило примени уз изванредан степен флексибилности и без прекомерног формализма (видети *Ringeisen против Аустрије*, од 16. јула 1971. године, став 89, серија А, бр. 13, и *Akdivar и други против Турске*, од 16. септембра 1996. године, став 69, *Извештају о пресудама и одлукама 1996-IV*).

47. На пример, било би превише формалистички тражити од подносилаца представке да користе правни лек који чак ни највиши суд њихове државе није тражио од њих да примене (видети *D.H. и други против Чешке* [ВВ], бр. 57325/00, ставови 117. и 118, ЕСЉП 2007-IV).

48. Такође, где је доступно више од једног потенцијално делотворног правног лека, од подносиоца представке се захтева да искористи само један лек по сопственом избору (видети, међу другим ауторитетима, *Micallef против Малте* [ВВ], бр. 17056/06, став 58, ЕСЉП 2009; *Nada против Швајцарске* [ВВ], бр. 10593/08, став 142, ЕСЉП 2012; *Göthlin против Шведске*, бр. 8307/11, став 45, од 16. октобра 2014. године; и *O’Keeffe против Ирске* [ВВ], бр. 35810/09, ставови 109-111, ЕСЉП 2014 (изводи)).

49. Што се тиче питања благовремености, Суд понавља да је циљ шестомесечног рока, из члана 35, став 1, промовисање правне сигурности осигуравањем да се случајеви, у којима су покренута питања везана за Конвенцију, решавају у разумном року и да одлуке које су претходно донесене не могу непрекидно бити отворене за оспоравање. Он одређује временске границе надзора од стране Суда и сигнализира и појединцима и држави период после којег тај надзор више није могућ (видети, међу другим ауторитетима, *Walker против Уједињеног Краљевства* (одлука), бр. 34979/97, ЕСЉП 2000-I).

50. По правилу, представка мора бити поднета у року од шест месеци од дана доношења „коначне одлуке“ у ланцу домаћих правних лекова које је неопходно исцрпети, или тамо где не постоје такви правни лекови, од дана доношења одлуке на коју се односи жалба или знања о томе. Изузетак од шестомесечног правила се може направити у случају да трајна ситуација узрокује повреду (види *Nelson против Уједињеног Краљевства*, бр. 74961/01, став 12, од 1. априла 2008.).

(b) Примена ових начела на предметни случај

(i) У погледу рока од шест месеци

51. Суд подсећа да је више пута сматрао да се уставна жалба начелно треба сматрати делотворним домаћим правним леком у смислу члана 35, став 1. Конвенције у вези са свим представкама поднесеним против Србије након 7. августа 2008. године (види случај *Вучковић*, цитиран горе, став 84, и случај *Винчић*, цитиран горе, став 51.). У овом предмету се не уочава разлог за одступање од ове праксе, посебно зато што је, као што је то коснтатовао подносилац представке (види став 41 горе), Уставни суд основано испитао његову притужбу везану за узимање ДНК узорка и одбио је из суштинских разлога наведених у ставу 16 горе.

52. Надаље, члан 18. Устава предвиђа „непосредну примену људских ... права зајемчених ... потврђеним међународним уговорима“ (види став 19 горе), који се, између осталог, јасно примењују на права садржана у члану 8. Конвенције. Уставни суд је, према томе, могао да испита жалбу подносиоца представке на основу ове одредбе да је одлучио да то учини.

53. У тим околностима, Суд сматра да је уставна жалба била „делотворни правни лек“ у смислу члана 35, став 1. Конвенције и, према томе, онај који је за подносиоца представке био одговарајући за исходовање, при чему је јасно да делотворност правног лека не зависи од извесности повољног исхода по особу која тражи обештећење.

54. Пошто је подносиоцу представке 2. децембра 2010. године достављена одлука Уставног суда (види став 17 горе), и пошто је исти поднео своју представку пред овим Судом 6. децембра 2010. године, он је такође испоштовао услов рока од шест месеци. Према томе, приговор Владе мора бити одбијен у том погледу.

(ii) У погледу неисцрпљивања домаћих правних лекова

55. Када је реч о додатном питању прихватљивости које је поставила Влада, конкретно о пропуштању подносиоца представке да искористи правне лекове предвиђене релевантним националним законодавством о заштити података (види ставове 33-35 и 40 горе), Суд констатује да сâм Уставни суд није захтевао од подносиоца представке да исцрпи правне лекове на које се позива Влада пре него што одлучи о основаности његове жалбе (види ставове 16 и 47 горе).

56. Надаље, пошто је већ искористио поступак изјављивања уставне жалбе, који сâм по себи представља делотворан правни пут за остваривање накнаде у смислу члана 35. Конвенције, од подносиоца представке се очигледно није захтевало да следи још један правни пут

за остваривање потенцијалне накнаде (види став 48 горе), у оној мери у којој то може имплицитно предложити сама Влада.

57. У тим околностима, Суд сматра да приговор Владе да је подносилац представке пропустио да исцрпи домаће правне лекове мора такође бити одбијен.

(iii) У погледу других разлога недопуштености

58. Коначно, Суд је мишљења да притужбе подносиоца представке у складу са чланом 8. Конвенције нису ни очигледно неосноване нити недопуштене по било ком другом основу наведеном у члану 35. Конвенције. Према томе, оне се морају прогласити допуштеним.

В. Основаност

1. Запажања страна у спору

(а) Подносиатељка представке

(i) У погледу претреса стана

59. Подносилац представке је тврдио да је налог за претрес био превише нејасан и да је истом недостајало одговарајуће образложење, док је сâм претрес извршен, и о њему записник начињен, произвољно (види, на пример, став 11 горе). Таква пракса је омогућила све врсте злоупотреба, мада у овом случају подносилац представке није „постао жртва“ било каквог „подметања/фабриковања доказа“.

60. У својим писменим поднесцима од 21. марта 2015. године, подносилац представке је даље навео да, у време претреса, ни он ни његов адвокат нису били свесни чињенице да се он [подносилац] сматра осумњиченим у истрази убиства, јер је то постало очигледно тек када је Влада, у том погледу, доставила документе након што ју је Суд обавестио о предметној представци (види ставове 4-7 горе). Заправо, подносилац представке није био наведен као осумњичени у сâмом налогу за претрес, у коме је само било наведено да претрес може довести до важних доказа у вези са злочином који се истражује. Подносилац представке је стога закључио да су надлежне власти намерно тајиле значајне информације и да је претрес наложен и извршен под лажним изговором, осмишљен тако да се пронађу докази против њега, истовремено прикривајући операцију као да је усмерена против других. У том контексту, подносилац представке је такође тврдио да нема назнака да је истражни судија икада лично разговарао са неким од полицијских службеника пре него што је донео одлуку о издавању налога за претрес.

61. Коначно, подносилац представке је тврдио да је, иако се према Законику о кривичном поступку захтева присуство два сведока током вршења претреса (види став 25 горе), само један од њих био присутан и да никада није дао свој пристанак на то (види став 12 горе).

(ii) У погледу узимања ДНК узорка

62. Подносилац представке је сматрао да је члан 131, ставови 2. и 3. Законика о кривичном поступку (види став 26 горе) превише нејасан. Позивање на „друге медицинске радње“ у тој одредби је било непредвидиво; из тог разлога, узимање ДНК узорка од подносиоца представке се није могло сматрати „у складу са законом“ у смислу члана 8. Конвенције.

63. У својим писменим поднесцима од 21. марта 2015. године, подносилац представке је констатовао да су у сваком случају, као што је већ горе наведено у вези са предметним претресом, надлежне власти такође у време узимања ДНК узорка прикриле чињеницу да је он сматран за осумњиченог у истрази убиства (види ставове 60 и 4-7 горе).

64. Коначно, подносилац представке је тврдио да налог истражног судије, којим се налаже да се од њега узме ДНК узорак, није правилно образложен, да није постојао званични записник у коме би било евидентирано како је налог извршен и да се, када неко да нешто полицији под претњом силом, то никако не би могло описати као добровољни чин (види ставове 9 и 10 горе).

(b) Влада

(i) У погледу претреса стана

65. Влада је у потпуности подржала и поново навела образложење садржано у одлуци Уставног суда од 14. октобра 2010. године (види став 16 горе). Стога је признала да је дошло до мешања у право подносиоца представке на поштовање његовог „дома“, у смислу члана 8. Конвенције, али је такође тврдила да је то мешање било у складу са релевантним домаћим законодавством и да је имало легитиман циљ - откривање доказа и истрага злочина који је починио непознати починилац - и да је такође било пропорционално, с обзиром на тежину дела у питању, садржај и опсег налога за претрес и, на крају, начин на који је претрес спроведен.

66. Влада је даље, у вези са сâмим претресом, констатовала да ни подносилац представке ни његов адвокат нису уложили приговоре на „присуство сведока“ током спровођења операције (види став 12 горе).

67. Коначно, Влада је тврдила да су сви документи наведени у ставовима 4-7 горе садржани у релевантним списима предмета

Окружног суда у Суботици или Окружног јавног тужилаштва у Суботици, и као такви су били доступни подносиоцу представке у релевантном периоду.

(ii) У погледу узимања ДНК узорка

68. Влада је навела да није дошло до повреде члана 8. Конвенције у погледу притужбе подносиоца представке о узимању ДНК узорка. При томе је посебно нагласила да је узимање ДНК узорка од подносиоца представке у потпуности у складу са чланом 131. Законика о кривичном поступку (види став 26 горе).

2. Оцена Суда

(а) Општа начела

69. Претрес просторија/стана подносиоца представке је доследно тумачено од стране Суда као ометање његовог „дома“ у смислу члана 8, став 1. Конвенције (видети, на пример, и између многих других ауторитета, *Visk против Немачке.*, бр. 41604/98, ставови 31. и 32, ЕСЉП 2005-IV). Узимање и задржавање ДНК узорка се, надаље, сматра мешањем у „приватни живот“ појединца у смислу исте одредбе (видети, на пример, *S. и Marper против Уједињеног Краљевства* [ВВ], бр. 30562/04 и 30566/04, став 77, ЕСЉП 2008, и *Caruana против Малте* (одл.), бр. 41079/16, став 26, од 15. маја 2018. године).

70. Да би ометање „дома“ подносиоца представке или мешање у његов „приватни живот“ било у складу са чланом 8. Конвенције, оно мора, међутим, бити „у складу са законом“ и предузето зарад постизања „леgitимног циља“ и „неопходно у демократском друштву“ (види, на пример, *Paradiso и Campanelli против Италије* [ВВ], бр. 25358/12, став 167, од 24. јануара 2017. године, и предмет *Caruana*, цитиран горе, став 27.).

71. Суд је сматрао да се мешање не може сматрати законитим уколико нема некакву основу у домаћем праву. У сфери обухваћеној писаним правом, „закон“ представља акт донет и на снази онако како је то протумачено од стране домаћих судова (види, између осталог, *Société Colas Est и други против Француске*, бр. 37971/97, став 43, ЕСЉП 2002-III). Иако Суд поседује крајњу моћ да преиспитује поштовање домаћег права, првенствено је на домаћим органима, а посебно у домену правосуђа, да тумаче и примене такво право (видети, међу осталим ауторитетима, *Chappell против Уједињеног Краљевства*, од 30. марта 1989. године, став 54, Серија А, бр. 152-А).

72. Што се тиче захтева „леgitимног циља“, Суд је циљ „откривања физичких доказа који би могли бити од значаја за кривичну истрагу

тешког кривичног дела“ доследно сматрао „леgitимним“, јер је исти у интересу јавне безбедности и повезан са спречавањем криминала и заштитом права других (видети, на пример, *Smirnov против Русије*, бр. 71362/01, став 40, од 7. јуна 2007. године, и *K.S. и M.S. против Немачке*, бр. 33696/11, став 43, од 6. октобра 2016. године).

73. Појам „нужности“ подразумева да је мешање пропорционално легитимном циљу којем се тежи (види, између многих других ауторитета, *Camenzind против Швајцарске*, од 16. децембра 1997. године, став 44, *извештају* 1997-VIII). Суд ће посебно, у погледу претреса просторија и заплене, проценити да ли су разлози за оправдање таквих мера релевантни и довољни и да ли је било придржавања горепоменутог начела пропорционалности (видети, на пример, *K.S. и M.S. против Немачке*, цитиран горе, став 43; видети такође *Créteil против Француске*, од 25. фебруара 1993. године, ставови 38-40, Серија А бр. 256-B; *Mialhe против Француске* (бр. 1), од 25. фебруара 1993. године, ставови 36-38, Серија А бр. 256-C, и предмет *Buck*, цитиран горе, став 45.). Што се тиче потоње тачке, Суд прво мора обезбедити да релевантно законодавство и пракса појединцима пружају адекватне и делотворне мере заштите од злостављања. Као друго, мора узети у обзир посебне околности сваког случаја, укључујући, али не ограничавајући се на, озбиљност предметног кривичног дела, начин и околности под којима је налог за претрес издат, доступност других доказа у то време, садржај и обим предметног налога за претрес и степен могућих последица по углед особе која је подвргнута претресу (види, *mutatis mutandis*, предмет *Chappell*, цитиран горе, став 60; предмет *Camenzind*, цитиран горе, ставови 45-46; и предмет *Buck*, цитиран горе, став 45.).

(b) Примена ових начела на предметни случај

(i) У погледу претреса стана подносиоца представке

74. Претрес стамбених просторија подносиоца представке представљао је ометање његовог „дома“ у смислу члана 8. Конвенције, због чега није неопходно утврђивати да ли је тиме такође извршено мешање у његов „приватни живот“ у контексту исте одредбе (види на пример, предмет *Buck*, цитиран горе, ставови 32 и 33). Такође је јасно да је претрес имао општу основу у домаћем праву, како су га у овом случају тумачили домаћи судови, при чему је, између осталог, истражни судија наложио претрес на основу члана 77, ставови 1. и 78. Законика о кривичном поступку ради откривања релевантних чињеница везаних за тешко кривично дело које је већ почињено (види ставове 23, 24 и 8 горе). То је, наравно, сасвим одвојено од питања одсуства другог

сведока током вршења претреса (види став 25 горе), што представља питање које би, по мишљењу Суда, требало примереније размотрити у контексту процедуралних заштитних мера о којима је реч у даљем тексту. Предметни претрес је наређен са циљем откривања физичких доказа тешког кривичног дела, а тиме и остваривања „леgitимног циља“, односно спречавања криминала и заштите права других (види став 72 горе). Оно што остаје да се разреши је да ли је ометање дома подносиоца представке било „неопходно у демократском друштву“ у смислу члана 8. Конвенције, односно да ли је мешање било пропорционално легитимном циљу коме се тежило.

75. С тим у вези, Суд на почетку констатује да, према изјавама наведеним у ставу 4 горе, постоји разлог за сумњу да је подносилац представке могао учествовати у убиству г. Ц (види, *mutatis mutandis, Posevini против Бугарске*, бр. 63638/14, став 71, од 19. јануара 2017. године). Истражни судија је, дакле, имао обавезу да расветли овај инцидент, с обзиром на његову посебно озбиљну природу, и да покуша разоткрити све релевантне чињенице, укључујући идентитет могућих починилаца, без обзира на то да ли је лично имао контакт са полицијским службеницима пре издавања налога за претрес. Такође се подразумева да, у сваком случају, никада није било ничега што би сугерисало да су власти саме посегле за подметањем или покушале фабриковати било какве доказе против подносиоца представке (види став 59 горе), који напослетку није ни формално оптужен за предметни злочин (види став 14 горе).

76. Што се тиче налога за претрес, Суд констатује да се он односио на „црну кожну јакну“, као и на „ципеле и друге предмете“ који су повезани са злочиним који се истражује (види став 8 горе). Сама полиција је већ обавестила истражног судију да је заплена ципела била неопходна како би се извршило упоређивање истих са траговима који су пронађени на месту злочина, док је кожна јакна предмет узет након убиства (види став 5 горе). Стога се предметни налог за претрес не може сматрати нејасним. Тачније, чак и уколико изузмемо то да ли је било могуће да налог буде уоквирен још прецизнијим условима, било је довољно да, у датим околностима, његов обим буде ограничен посебно споменути предметима и упућивањем на предметни прекршај; то је заузврат ограничавало дискреционо право полицијских службеника који су вршили претрес и који су овлашћени да заплене само предмете за које се могло сматрати да су потенцијално повезани са наводним кривичним делом (види, *mutatis mutandis*, предмет *Posevini*, цитиран горе, став 72.). Разлози наведени за претрес били су, према томе,

релевантни и довољни у одређеним околностима овог предмета (види судску праксу цитирану у ставу 73 горе).

77. Коначно, што се тиче процедуралних заштитних мера, Суд примећује да је током претреса заиста био присутан само један, а не два сведока, и да су подносилац представке и његов адвокат били присутни, као и према, службеној евиденцији операције претреса и заплена, власник стана који је био подвргнут претресу (види став 12 горе). Штавише, адвокат подносиоца представке је потписао потврду о привременом одузимању предмета и записник са претреса, а у случају потоњег није уложио никакав приговор на поступак претреса као таквог, већ само на образложење налога за претрес (види ставове 11 и 12 горе). Заправо, сведок који је био присутан током претреса такође није уложио никакав приговор на претрес током трајања његовог извршавања. Суд стога сматра да су подносиоцу представке такође биле пружене одговарајуће и делотворне мере заштите од било какве злоупотребе током самог претреса (види судску праксу цитирану у ставу 73 горе).

78. Имајући у виду горе наведено, Суд не може а да не закључи да је ометање „дома“ подносиоца представке било „у складу са законом“, те предузето зарад остваривања „легитимног циља“ и да је било „неопходно у демократском друштву“, са свим у смислу члана 8. Конвенције. Према мишљењу Суда, није било повреде поменуте одредбе.

(ii) У погледу узимања ДНК узорка од подносиоца представке

79. Суд сматра да је узимање ДНК узорка од подносиоца представке представљало мешање у његов „приватни живот“ у смислу члана 8. Конвенције (види судску праксу цитирану у ставу 69 горе). Чињеница да је подносилац представке пристао да да узорак своје плувачке полицијским службеницима у том контексту није релевантна, јер је то учинио искључиво под претњом да ће му, у противном, силом бити узет узорак плувачке или узорак крви (види ставове 9 и 10 горе; види такође, *mutatis mutandis*, предмет *Caruana*, цитиран горе, став 29, и, супротно, *Sakicisoy и други против Кипра* (одл.), бр. 6523/12, ставови 50 и 51, од 23. септембра 2014. године, где је Суд утврдио да није било мешања пошто су подносиоци представке потписали обрасце о сагласности којима се одобрава узимање њихових ДНК узорака).

80. Међутим, Суд сматра да наведено мешање није било „у складу са законом“ у смислу члана 8, став 2. Конвенције, јер би онда предметне домаће законске одредбе, између осталог, требале бити „предвидљиве

у погледу [њихових] ефеката“ по подносиоца представке (види, на пример, предмет *Caruana*, цитиран горе, став 33.).

81. Нарочито, иако је првенствено на националним властима, посебно судовима, да тумаче и примењују домаће право (*ibid.*, став 33.; види и судску праксу наведену у ставу 71 горе), Суд мора имати на уму предметни случај да се налог, којим се овлашћују полицијски службеници да узму узорак пљувачке подносиоца представке, не позива ни на једну посебну законску одредбу (види став 9 горе), и да сâм члан 131, ставови 2. и 3. Законика о кривичном поступку предвиђа да је суд могао да наложи узимање узорка крви или спровођење „других медицинских поступака“ само под условом да се то сматрало медицински неопходним зарад утврђивања чињеница „од значаја“ за криминалистичку истрагу (види став 26 горе). Према томе, није било посебне одредбе у члану 131, ставовима 2. и 3. која се односи на узимање ДНК узорка.

82. С тим у вези, Суд такође констатује да, приликом узимања ДНК узорка од подносиоца представке, а према подацима садржаним у списима предмета, органи Тужене државе нису начинили службени записник о предузетим истражним радњама, чиме нису испоштовали захтеве члана 239. Законика о кривичном поступку (види ставове 10 и 27 горе).

83. На крају, док је чланом 131, ставовима 2. и 3. Законика о кривичном поступку било прописано да се поступци наведени у њему могу примењивати под присилом, тамо где је то неопходно, под условом да то не представља ризик по здравље дотичне особе и да се спроводи на основу судског налога, истим није обухваћено неколико нових заштитних мера прописаних на пример, у новом Законику о кривичном поступку, усвојеном 2011. године. Потоњи Законик, између осталог, се посебно: (i) односи на узимање ДНК узорка помоћу „букалног бриса“; (ii) наводи да процедуралне кораке у вези са тим мора спровести стручњак; и (iii) ограничава круг особа од којих се може узети букални брис без њиховог пристанка (види ставове 29-32 горе). У вези са последњом тачком, Суд посебно констатује да је чланом 131, ставови 2. и 3, који је био на снази у релевантно време, између осталог предвиђено да се узорак крви може узети од, или се „друге медицинске радње“ могу предузети према било којој датој особи уколико се то сматра медицински неопходним зарад утврђивања чињеница „од значаја“ за кривичну истрагу, тиме омогућавајући такве поступке у односу на потенцијално веома велику групу особа. Супротно томе, члан 140, ставови 1, 3. и 4. новог Законика о кривичном поступку предвиђају да се букални брис може узимати само од осумњиченог или, како би се

„елиминисала сумња у повезаност са кривичним делом“, од оштећеног или друге особе која се затекла на месту злочина. У тим околностима, Суд сматра да би било разумно претпоставити да је, усвајањем јасно детаљнијих одредби које се тичу узимања ДНК узорака у свом недавном Законику о кривичном поступку, држава имплицитно сама признала потребу за оштријим уређивањем овог питања у поређењу са претходно важећим законодавством у овој области.

84. Претходна разматрања су довољна како би Суд закључио да мешање у „приватни живот“ подносиоца представке није било „у складу са законом“. Ово чини излишним да Суд даље испитује да ли је наведено мешање предузето у циљу остваривања „легитимног циља“ и да ли је било „неопходно у демократском друштву“, у смислу члана 8. Конвенције. Према мишљењу Суда, следи да је дошло до повреде поменуте одредбе.

II. НАВОДНА ПОВРЕДА ЧЛАНА 6. КОНВЕНЦИЈЕ

85. У својим писменим поднесцима од 21. марта 2015. године, поднетим након што је Влада обавештена о представци, подносилац представке је такође тврдио да му је ускраћено право да благовремено и детаљно буде обавештен од државних органа о чињеници да је сматран за осумњиченог у погледу одређеног кривичног дела, „супротно захтевима члана 6, става 3(а) Конвенције“.

Наведена одредба Конвенције гласи:

„3. Свако ко је оптужен за кривично дело има следећа минимална права:

а) да без одлагања, подробно и на језику који разуме, буде обавештен о природи и разлозима оптужбе против њега;“

86. Уколико се поднесци подносиоца представке посматрају као засебна жалба у складу са чланом 6. Конвенције, а не само као аргумент који говори у прилог кршењу члана 8. Конвенције, Суд не може а да не констатује да подносилац представке никада није покренуо ово питање на домаћем нивоу. (види став 43 горе). Сходно томе, овај део представке мора бити одбачен на основу члана 35, ставова 1. и 4. Конвенције услед неисцрпљивања домаћих правних лекова.

III. ПРИМЕНА ЧЛАНА 41. КОНВЕНЦИЈЕ

87. Члан 41 Конвенције гласи:

„Када Суд утврди прекршај Конвенције или протокола уз њу, а унутрашње право Високе стране уговорнице у питању омогућава само делимичну одштету, Суд ће, ако је то потребно, пружити правично задовољење оштећеној страни.“

А. Штета

88. Подносилац представке је тражио одштету за претрпљену нематеријалну штету. Посебно је тражио: (i) 1.500 евра (EUR) у вези са претресом његовог пребивалишта; и (ii) EUR 1.500 у вези са узимањем његовог ДНК узорка.

89. Адвокат подносиоца представке, г. В. Јухас Ђурић, изјавио је да је жеља подносиоца представке да било каква одштета која му буде била додељена буде уплаћена директно на банковни рачун његовог адвоката. Господин Јухас Ђурић би потом извршио трансфер средстава или би на који други начин лично организовао исплату истих подносиоцу представке.

90. Влада је оспорила ове захтеве.

91. Суд сматра да је подносилац представке засигурно претрпео извесну нематеријалну штету. Узимајући у обзир природу повреде члана 8. Конвенције утврђене у овом случају у вези са узимањем ДНК узорка од подносиоца представке, те његову процену на правичној основи како то захтева члан 41. Конвенције, Суд је одлучио да подносиоцу представке лично додели суму у износу од EUR 1.500.

92. Даље се констатује да, у том контексту, Суду није достављен ниједан облик овлашћења потписаног од стране подносиоца представке који би за резултат имао то да било каква накнада која му буде била додељена треба бити директно исплаћена господину Јухасу Ђурићу. Захтев да се додељена сума уплати на банковни рачун адвоката подносиоца представке мора стога бити одбијен (упоредити са, на пример, *Хајнал против Србије*, бр. 36937/06, став 148, од 19. јуна 2012. године, и *Лакатош и други против Србије*, бр. 3363/08, став 118, од 7. јануара 2014. године).

В. Трошкови и издаци

93. Подносилац представке је такође тражио износ од EUR 1.375 за трошкове и издатке који су настали на домаћем нивоу, као и EUR 750 за трошкове и издатке који су настали пред Судом.

94. Адвокат подносиоца представке, г. В. Јухас Ђурић, изјавио је да је жеља подносиоца представке да било каква додељена надокнада у погледу трошкова и издатака буде уплаћена директно на банковни рачун његовог адвоката. Господин Јухас Ђурић би потом извршио

трансфер средстава или би на који други начин лично организовао исплату истих подносиоцу представке.

95. Влада је оспорила ове захтеве.

96. Према судској пракси Суда, подносилац представке има право на повраћај трошкова и издатака само у оној мери у којој је доказано да су стварно и нужно настали и да су разумни у погледу њиховог квантитета. У конкретном предмету, имајући у виду документацију достављену од стране страна у спору и горенаведене критеријуме, Суд сматра да је разумно досудити лично подносиоцу представке износ од EUR 1.200, који би требао покрити трошкове под свим тачкама.

97. Даље се констатује да, у овом контексту, иако је Суду достављена спецификација у вези са правним радом који је г. Јухас Ђурић извршио у предмету подносиоца представке, не постоји директно овлашћење од стране подносиоца представке о томе да је било какву надокнаду трошкова и издатака додељену њему лично неопходно платити господину Јухасу Ђурићу. Захтев да се надокнада исплати адвокату подносиоца представке стога мора бити одбијен (упоредити са, на пример, предметом *Хајнал*, цитираним горе, став 153, и предметом *Лакатош*, цитираним горе, став 124.).

С. Затезна камата

98. Суд сматра да је примерено да затезна камата буде заснована на најнижој каматној стопи Европске централе банке уз додаток од три процентна поена.

ИЗ ТИХ РАЗЛОГА, СУД,

1. *Проглашава*, једногласно, да су притужбе подносиоца представке на основу члана 8. Конвенције допуштене, док остатак представке проглашава недопуштеним;
2. *Утврђује*, једногласно, да није било повреде члана 8. Конвенције у погледу претреса дома подносиоца представке;
3. *Утврђује*, са шест гласова за и једним против, да је дошло до повреде члана 8. Конвенције у погледу узимања ДНК узорка од подносиоца представке;
4. *Утврђује*, са шест гласова за и једним против,
  - (а) да Тужена држава мора да исплати подносиоцу представке, у року од три месеца од дана када ова пресуда постане

правноснажна у складу са чланом 44. став 2. Конвенције, следеће износе које треба претворити у националну валуту Тужене по стопи која се примењује на дан исплате:

- (i) EUR 1.500 (речима: једну хиљаду и пет стотина евра), као и било који порез који се може наплатити у вези са нематеријалном штетом;
  - (ii) EUR 1.200 (речима: једну хиљаду и две стотине евра), као и било који порез који се може наплатити подносиоцу представке у вези са овим износом у погледу трошкова и издатака;
- (b) да, од истека наведених три месеца до измирења, треба исплатити обичну камату на горе наведене износе по стопи која је једнака најнижој каматној стопи Европске централне банке током периода неиспуњавања обавеза, уз додатак од три процентна поена;

5. *Одбија*, једногласно, преостали део захтева подносиоца представке за правично задовољење.

Састављено на енглеском језику и достављено у писаној форми дана 14. априла 2020. године, у складу са правилом 77. ст. 2. и 3. Пословника Суда.

Andrea Tamietti
секретар

Jon Fridrik Kjølbro
председник

У складу са чланом 45, став 2. Конвенције и правилом 74, став 2. Пословника Суда, уз ову пресуду је приложено издвојено мишљење судије S. Mourou-Vikström.

JFK
ANT

ИЗДВОЈЕНО МИШЉЕЊЕ СУДИЈЕ MOUROU-VIKSTRÖM

(Превод)

Не могу се сложити са закључком већине да узимање узорка од подносиоца представке, за потребе анализе његовог ДНК профила, није било у складу са законом на основу тога што потоње није било предвидљиво.

Треба напоменути да је законска одредба која је била на снази у релевантно време - члан 131, ставови 2. и 3. Законика о кривичном поступку - предвиђала узимање узорка крви или друге медицинске радње, уз судско овлашћење, уколико је то било неопходно за утврђивање чињеница од значаја за кривичну истрагу.

Законодавство у овој области иде и даље, предвиђајући да се те мере могу применити под присилом уколико дотична особа одбија сарадњу.

На основу ове одредбе и захтева јавног тужиоца, судија је наредио да се од подносиоца представке узме узорак пљувачке, или алтернативно узорак крви, чак и силом уколико је то потребно. Подносилац представке је пристао на букални брис у присуству свог адвоката.

Судија је, дакле, поступио у потпуности у складу са законом, који је по мом мишљењу био потпуно јасан и предвидљив. Закон је без сумње обухватио узимање узорка пљувачке за потребе ДНК идентификације, што представља кључни доказ у кривичним предметима и кључно средство истражитеља и истражних судија при утврђивању истине. Како се речи „друге медицинске радње“ могу уопште другачије тумачити тако да не обухватају ову врсту доказа? Према закону би било могуће узети само узорак крви; ово би, као и букални брис, омогућило да се одреди ДНК профил подносиоца представке. Међутим, судија је као приоритет наложио узимање букалног бриса, што представља методу која је мање инвазивна и мање непријатна за подносиоца.

Речи „друге медицинске радње“ несумњиво обухватају и узимање ДНК узорака. Једино ограничење у погледу медицинских радњи које се могу наложити је да исте не смеју нанети штету здрављу дотичне особе. Подразумева се да је узимање узорка безболно и да нема здравствених последица. То у потпуности спада у оквир закона.

Стога је јасно да је оспорена мера проистекла из налога које је инхерентно издао независни судија, и која није проузроковала непријатности за подносиоца представке. И на крају, није потребно посебно истаћи да су резултати ДНК теста омогућили брзо искључење доказа који су могли директно повезати подносиоца представке са злочином. Узорак је узет 30. јула 2008. године као одговор на тврдњу да

је подносилац представке био умешан у убиство старијег мушкарца. До 11. септембра 2008. године, утврђено је да не постоји подударање ДНК подносиоца представке са биолошким траговима пронађеним на месту злочина. Дакле, узимање узорка је омогућило да се дефинитивно искључе докази против подносиоца представке.

Нови Законик о кривичном поступку изричито предвиђа да се букални брис може узети без пристанка дотичне особе. Услови под којима је узорак узет у конкретном случају су, према томе, такође компатибилни са новим кривично-правним правилима.